

Rámec pro vlastní hodnocení školy

Oblasti, podoblasti a kritéria kvality školy

V nástroji vymezeno 5 oblastí kvality školy, které byly rozpracovány celkem do 25 podoblastí, jak uvádí následující přehled:

1. Podmínky ke vzdělávání
 - 1.1 demografické
 - 1.2 personální
 - 1.3 bezpečnostní a hygienické
 - 1.4 ekonomické
 - 1.5 materiální
2. Obsah a průběh vzdělávání
 - 2.1 vzdělávací program
 - 2.2 plánování výuky
 - 2.3 podpůrné výukové materiály
 - 2.4 realizace výuky
 - 2.5 mimovýukové aktivity
3. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
 - 3.1 klima školy
 - 3.2 systém podpory školy žákům
 - 3.3 zohlednění individuálních potřeb žáka
 - 3.4 spolupráce s rodiči
 - 3.5 spolupráce s odbornými institucemi a zřizovatelem
4. Výsledky vzdělávání žáků
 - 4.1 znalosti a dovednosti
 - 4.2 klíčové kompetence
 - 4.3 postoje
 - 4.4 motivace
 - 4.5 úspěšnost absolventů
5. Vedení a řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
 - 5.1 strategické řízení
 - 5.2 organizační řízení školy
 - 5.3 pedagogické řízení školy
 - 5.4 profesionalita a rozvoj lidských zdrojů
 - 5.5 partnerství školy a externí vztahy

Kritéria kvality školy

Uvedená kritéria základní školy jsou platná k 31. 10. 2011.

1 Podmínky ke vzdělávání

1.1 demografické

1.1.1 Sleduje a reaguje škola na změny v populaci potencionálních žáků tak, aby nebyla ohrožena naplněnost školy?

1.2 personální

1.2.1 Analyzuje škola, které konkrétní činnosti je třeba vykonávat k naplňování cílů školy? Shodují se tyto potřeby s popisy pracovních činností jednotlivých zaměstnanců?

1.2.2 Má škola nastaven - v souladu s legislativou - jasný a transparentní postup pro přijímání zaměstnanců? Zajišťuje tento postup, aby byli přijímáni zaměstnanci, kteří odpovídají potřebám školy a kteří ctí její hodnoty?

1.2.3 Má škola dostatek kvalifikovaných pracovníků, kteří mohou naplňovat současné i budoucí potřeby školy včetně specializovaných pedagogických činností?

1.3 bezpečnostní a hygienické

1.3.1 Přijímá škola bezpečnostní opatření týkající se materiálního vybavení a prostoru školy?

1.3.2 Má škola jasně stanovená a srozumitelná pravidla bezpečného jednání a chování ve škole i při mimoškolních aktivitách? Jsou s nimi seznámeni žáci a zaměstnanci a rozumějí jim? Dodržují tato pravidla? Je při případném úrazu poskytnuta efektivní pomoc apod.?

1.3.3 Jsou stanovena jasná pravidla pro dohled nad žáky ve škole i na akcích pořádaných školou a jsou s nimi seznámeny osoby zodpovědné za tento dohled? Dodržují tato pravidla?

1.3.4 Odpovídají hygienické podmínky nejen legislativním povinnostem, ale také dalším potřebám žáků a zaměstnanců?

1.4 ekonomické

1.4.1 Jsou systematicky vyhledávány další možné legální zdroje příjmů?

1.4.2 Je stanoven jasný rozpočtový plán, který respektuje cíle a priority školy? Jsou s ním seznamováni učitelé, ostatní pracovníci? Mohou podávat návrhy na změnu?

1.5 materiální

1.5.1 Využívá škola prostor, který má k dispozici, efektivně? Odpovídá toto využití potřebám a nárokům zaměstnanců a žáků?

1.5.2 Má škola dostatečné a vhodné vybavení a zařízení včetně učebních pomůcek, které slouží učitelům k naplňování vytyčených výukových cílů?

1.5.3 Mají zaměstnanci dostatek vhodných materiálních prostředků (vyjma učebních pomůcek) k efektivnímu vykonávání jejich pracovní činnosti?

1.5.4 Mají žáci přístup k materiálním zdrojům (např. knihovna, počítače, laboratoře) tak, aby se mohli sami dále vzdělávat?

2 Obsah a průběh vzdělávání

2.1 vzdělávací program

2.1.1 Respektuje škola ve vzdělávacím programu místní socio-ekonomické podmínky? Promítají se specifika regionu do obsahu vzdělávání?

2.1.2 Zjišťuje škola potřeby návazného vzdělávání, a kde je to možné, snaží se je zahrnout do vzdělávacího programu?

2.1.3 Jsou očekávané výstupy v ŠVP formulovány tak, aby byly ověřitelné? Jsou navržené techniky ověřování optimální vzhledem k charakteru výstupu?

2.1.4 Podílejí se na aktualizaci ŠVP všichni učitelé naší školy? Probíhá tato aktualizace pravidelně? Jsou náměty na změny shromažďovány průběžně?

2.2 plánování výuky

2.2.1 Vycházejí tematické plány/učební plány jednotlivých předmětů ze vzdělávacích programů? Jsou reálné, tj. respektují dané podmínky vzdělávání (materiální, lidské zdroje, demografické podmínky)? Poskytují prostor k začlenění aktuálních potřeb? Poskytují prostor pro individuální přístup jednotlivých učitelů?

2.2.2 Jsou cíle výukových hodin v souladu s moderními poznatky pedagogiky? Jsou používány optimální formy a metody pro dosažení vytyčených cílů? Respektují tyto rozdílné i společné potřeby žáků?

2.2.3 Vychází příprava učitelů na výuku po obsahové stránce z tematických plánů? Respektuje a zohledňuje rozdílné potřeby a zájmy žáků v případě kolektivní výuky? Reaguje na aktuální dění ve škole, společnosti?

2.2.4 Zahrnuje v sobě příprava učitelů na výuku konkrétní návrh na zhodnocení, jak bylo dosaženo výukových cílů?

2.2.5 Je systematicky plánováno propojení, návaznost praktického a teoretického vyučování (např. dílny, laboratorní práce)?

2.3 podpůrné výukové materiály

2.3.1 Je při rozhodování o výběru nákupu učebnic zohledňován zejména soulad s cíli a obsahem vzdělávání vymezeným v ŠVP? Jsou do procesu výběru zahrnuti všichni učitelé daného předmětu? Dochází k výběru učebnic na základě konsenzu všech pedagogů daného vzdělávacího předmětu?

2.3.2 Jsou pro výuku používány různé podpůrné materiály, které odrážejí pestrost pohledů na určité téma, vhodně ilustrují určitá témata apod.? Podporuje škola používání těchto materiálů (předplatné časopisů, přístupu k databázím, nákup pomůcek, projekčního zařízení apod.)?

2.3.3 Jsou žáci podporováni ve vyhledávání a používání dalších zdrojů informací (knihovna, experti v oboru, situace mimo třídu, internet, intranet apod.)? Je tato podpora realizována na více úrovních (ve výuce, vytvářením stimulačního prostředí uvnitř školy apod.)?

2.4 realizace výuky

2.4.1 Je čas výuky v maximální možné míře věnovaný vytváření příležitostí k učení žáků („vlastní výuce“) místo jiných (např. administrativních) aktivit? Jsou tyto příležitosti vytvářeny pro všechny žáky?

2.4.2 Podporují učitelé pomocí vhodných metod aktivní učení žáků? Jsou tyto metody vhodně používány k aktivnímu učení všech žáků? Je aktivní učení žáků podporováno v maximální míře tam, kde je to vhodné?

2.4.3 Motivují a vzbuzují učitelé zájem žáků o obsah výuky? Používají učitelé různorodé motivační postupy? Je motivace používána cíleně a v průběhu celé výuky?

2.4.4 Podporují učitelé během výuky přemýšlení žáků o svém učení?

2.4.5 Jsou během výuky vytvářeny vhodné podmínky a úkolové situace, které mohou rozvíjet klíčové kompetence žáků vymezené v RVP? Jsou tyto situace různorodé, aby rozvíjely všechny požadované kompetence? Jsou tyto situace vytvářeny v průběhu celého školního roku?

2.4.6 Jsou pro hodnocení žáků využívány různé formy, které respektují různé způsoby učení se? Je hodnocení žáků přirozenou součástí výuky, která napomáhá dalšímu rozvoji žáků? Je rozvíjena dovednost sebehodnocení žáků?

2.4.7 Je zadávání domácích úkolů vždy smysluplné a žáci znají a chápou cíl domácího úkolu? Respektuje zadávání domácích úkolů rozdílné potřeby žáků? Pracují učitelé se zpětnou vazbou týkající se řešení domácích úkolů?

2.4.8 Získává vyučující informaci o vlastním vyučovacím stylu a vedení žáků? Pracuje s ní dále, tak aby posiloval silné stránky a naopak eliminoval slabé stránky (např. volba DVPP)?

2.5 mimovýukové aktivity

2.5.1 Organizuje škola mimovýukové aktivity, které jsou zaměřené zejména na rozvoj dovedností a klíčových kompetencí, který je v podmínkách běžné výuky hůře proveditelný (výlety, zahraniční pobyty, stmelovací kurzy, sportovní dny, koncerty apod.)? Naplňují tyto aktivity cíle a potřeby, které byly předem stanoveny v souladu se vzdělávacím programem?

2.5.2 Nabízí škola mimovýukové aktivity dle potřeb a zájmu žáků?

2.5.3 Podporuje škola mimoškolní aktivity žáků, které jsou v souladu s cíli a hodnotami školy (podpora materiální (finanční), personální, záštita)?

3 Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob

3.1 klima školy

3.1.1 Respektují se pracovníci školy a žáci navzájem? Jsou názory a diskuze žáků týkající se chodu školy respektovány? Pomáhají si žáci i pracovníci školy navzájem, když je to potřeba?

3.1.2 Jsou pracovníci školy i žáci respektováni jako individuality? Je k nim přistupováno bez jakýchkoli předsudků?

3.1.3 Vnímají učitelé i žáci školu jako prostředí, kde panuje atmosféra důvěry?

3.1.4 Vnímají rodiče komunikaci se školou jako dobrou a dostačující? Mají rodiče pocit, že škola bere vážně, když jsou něčím znepokojení?

3.2 systém podpory školy žákům

3.2.1 Jsou noví žáci na začátku svého studia podporováni při začlenění do chodu školy? A to v různých aspektech (studium, organizační chod školy, sociální prostředí školy apod.)?

3.2.2 Jsou uplatňována především preventivní opatření na předcházení problémovému chování žáků? Jsou žáci dostatečně informováni, kde mohou ve škole vyhledat odbornou pomoc při řešení nejrůznějších problémů?

3.2.3 Jsou všichni učitelé schopni na základě typických projevů diagnostikovat typické problémy žáků v kognitivní i sociální oblasti? Jsou učitelé motivováni k provádění této diagnostiky?

3.2.4 Podporuje škola žáky při výběru dalšího studia/povolání? Jsou žákům poskytovány relevantní informace, které je zajímají? Je při tomto pracováno s nadáním a zájmy jednotlivých žáků? Motivuje škola žáky, aby se zajímali o volbu dalšího studia/povolání?

3.3 zohlednění individuálních potřeb žáka

3.3.1 Je ve škole realizována diferenciací žáků? Děje se na různých úrovních (škola, třída)? Je v souladu s moderními poznatky pedagogiky?

3.3.2 Využívají učitelé ve výuce různé způsoby individuálního přístupu k žákům (obsah, metody, tempo učení)? Sledují učitelé během výuky individuální pokrok každého žáka? Jsou způsoby individuálního přístupu k žákům používány cíleně; vždy, když je to vhodné?

3.3.3 Jsou domácí úkoly zadávány s ohledem na individuální potřeby žáků?

3.3.4 Mají žáci k dispozici různé výukové materiály, dobré podpůrné pomůcky apod., které vyhovují různým potřebám jednotlivých žáků?

3.4 spolupráce s rodiči

3.4.1 Jsou rodiče podporováni, aby se angažovali v učení svého dítěte? Jsou rodiče informováni o tom, co mohou udělat v domácí přípravě, aby podpořili své dítě v učení?

3.4.2 Informují se rodiče i škola navzájem o důležitých skutečnostech týkajících se dítěte a života školy?

3.4.3 Jsou rodiče podporováni, aby se angažovali v životě školy?

3.5 spolupráce s odbornými institucemi a zřizovatelem

3.5.1 Je škola v kontaktu s důležitými odbornými institucemi, které mohou pomoci při řešení problémů žáků (ped.-psych. poradny, policie, úřad práce atd.)?

3.5.2 Spolupracuje škola s různými odbornými institucemi v rámci preventivních programů? Jsou tyto programy vybírány dle potřeb školy, cíleně?

3.5.3 Napomáhá spolupráce se zřizovatelem rozvoji školy?

4 Výsledky vzdělávání žáků

4.1 znalosti a dovednosti

4.1.1 Mají žáci osvojené znalosti a dovednosti požadované v ŠVP?

4.1.2 Dosahují žáci školy úspěchů v různých národních i mezinárodních soutěžích?

4.2 klíčové kompetence

4.2.1 Mají žáci rozvinuté klíčové kompetence dle RVP odpovídající danému stupni školy?

4.3 postoje

4.3.1 Mají žáci pozitivní vztah k jednotlivým předmětům?

4.3.2 Mají žáci pozitivní vztah ke škole, na které studují?

4.4 motivace

4.4.1 Jsou žáci motivováni, aby se aktivně sami dále vzdělávali? Je tato motivace zejména vnitřního charakteru?

4.4.2 Mají žáci potřebu úspěšného školního výkonu?

4.4.3 Mají žáci potřebu být úspěšní v životě?

4.5 úspěšnost absolventů

4.5.1 Absolvují bývalí žáci úspěšně další stupeň studia/Jsou hodnoceni pozitivně v zaměstnání?

5 Vedení a řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

5.1 strategické řízení

5.1.1 Je formulováno a rozvíjeno poslání, hodnoty a vize školy? Je přijatelné pro všechny zaměstnance?

5.1.2 Jsou hodnoty, vize a cíle školy v souladu se strategickými dokumenty MŠMT, kraje/obce apod.?

5.1.3 Promítají se vize, poslání školy a sdílené hodnoty do cílů školy? Jsou součástí image školy? Jsou patrné ve vzdělávacích programech?

5.1.4 Probíhá strategické plánování? Je v souladu s vizí a cíli školy? Jsou do procesu realizace strategie a plánování zapojeny zainteresované strany (jejich očekávání a stanovení priorit)? Probíhá pravidelně analýza plnění plánu rozvoje (zjišťování pokroku v dosahování cílů plánu rozvoje)?

5.1.5 Jsou sledovány a vykládány právní normy relevantní pro školu? Probíhá toto pravidelně a systematicky? Jsou na základě zjištěného prováděna opatření (změny v plánování, podpora dalšího vzdělávání apod.)?

5.2 organizační řízení školy

5.2.1 Jsou pravomoci a úkoly zaměstnanců rozděleny tak, že fungování školy a jednotlivých týmů je efektivní a vytíženost jednotlivých pracovníků je přiměřená?

5.2.2 Jsou zaměstnanci v klíčových pozicích zastupitelní jinými zaměstnanci? Jsou zástupci průběžně informováni o všem podstatném, aby mohli v případě potřeby zastávat pozici bez dalšího zaučování se?

5.2.3 Jsou v rámci celé školy a mezi dalšími partnerskými subjekty efektivně předávány a sdíleny podstatné informace týkající se chodu školy?

5.2.4 Jsou porady vnímány jako přínosné jak z hlediska ředitele, tak ostatních pracovníků?

5.2.5 Je ukládání a archivování důležitých dokumentů (převážně vyžadovaných legislativou) přehledné, logicky tříděné? Existuje např. archivační řád, směrnice apod.?

5.2.6 Je sestaven přehledný harmonogram pro každý školní rok? Je kdykoli dostupný zaměstnancům a žákům? Jsou do procesu vytváření harmonogramu zapojeni všichni zainteresovaní zaměstnanci?

5.2.7 Existuje systém pro plánování a rezervaci využití prostor a různých pomůcek školy zaměstnanci a dalšími subjekty, tak aby byly prostor a pomůcky efektivně využívány?

5.3 pedagogické řízení školy

5.3.1 Je spolupráce s dalšími orgány, které se dle zákona (např. školská rada dle §167 školského zákona) podílejí na řízení školy, hodnocena jako přínosná?

5.3.2 Je vytvořen prostor pro individuální přístup učitele v různých oblastech pedagogického působení? (např. v tematických plánech, výběru učebních materiálů apod.)

5.3.3 Jsou vytvořeny podmínky pro spolupráci učitelů v různých oblastech?

5.3.4 Jsou mezi učiteli předávány a sdíleny různé informace týkající se problematiky učení, vyučování a výchovy?

5.3.5 Existuje systém zajišťující v případě odchodu pedagogického pracovníka zachování klíčových informací?

5.3.6 Jsou formulována jasná pravidla a kritéria pro hodnocení žáků?

5.3.7 Jsou pro zjišťování osvojených znalostí a dovedností používány objektivní metody? Jsou tyto metody různorodé? Jsou používány cíleně, kde je to vhodné?

5.3.8 Jsou předmětem hodnocení žáků po obsahové stránce požadavky stanovené v ŠVP? Jsou žáci s těmito požadavky seznámeni? Jsou stanoveny minimální požadavky pro postup do vyššího ročníku?

5.3.9 Jsou výsledky vzdělávání žáků získávány transparentně, podle předem daných pravidel? Jsou tyto výsledky systematicky evidovány a zpracovávány?

5.3.10 Jsou na základě vyhodnocení získaných dat podporovány silné stránky a prováděna opatření na zlepšení slabých stránek?

5.3.11 Jsou stanovena opatření pro zvládnání problémového chování žáků?

5.4 profesionalita a rozvoj lidských zdrojů

5.4.1 Je náplň práce pro zaměstnance srozumitelná? Shoduje se s jejich osobními představami a ambicemi?

5.4.2 Je poskytována novým učitelům podpora při začlenění do chodu školy? A to v různých aspektech (pedagogická činnost, administrativní a organizační chod školy, sociální prostředí školy apod.)?

5.4.3 Jsou zaměstnanci dále vzděláváni? Je toto vzdělávání odůvodněné (zájem učitele, potřeba školy apod.)? Je v souladu s potřebami školy v blízkém a středním časovém horizontu (tj. je plánováno?)

5.4.4 Podporuje vedení i další vlastní aktivní rozvoj a vzdělávání zaměstnanců? Děje se tato podpora v různých aspektech (finanční, organizační apod.)?

5.4.5 Jsou dána jasná pravidla hodnocení a odměňování zaměstnanců? Je oceňován zejména vyšší výkon, větší kvalita? Jsou tato pravidla zaměstnancům kdykoliv dostupná?

5.4.6 Provádějí učitelé pravidelně sebehodnocení, sebereflexi? Je s výsledky dále pracováno (např. cílené DVPP)?

5.4.7 Jsou zaměstnanci spokojeni s tím, jak jim vedení vychází vstříc při sladění profesního a osobního života či při řešení mimořádných osobních událostí?

5.5 partnerství školy a externí vztahy

5.5.1 Jsou využívány různé příležitosti propagace školy na veřejnosti (např. internetové stránky, zprávy o akcích školy v regionálním tisku, účast na veletrzích škol, dny otevřených dveří, akce pořádané školou pro veřejnost...)?

5.5.2 Jsou vyhledávány možnosti navazování kontaktů a spolupráce s novými partnery?

5.5.3 Jsou vyhledávány možnosti spolupráce s partnery na společných projektech?

5.5.4 Jsou vyhledávány možnosti členství ve vzdělávacích organizacích apod.?

5.5.5 Je spolupráce s partnery školy hodnocena (učiteli, žáky) jako přínosná? Jsou přínosné kontakty systematicky udržovány a posilovány?

Použité škály

1. Hodnocení procesů a výsledků

Tato škála je použita pro hodnocení podoblastí 1, 2, 3 a 5, zaměřuje se na zhodnocení nastavení určitého procesu v dané oblasti a dosahování výsledků v dané oblasti.

Škála

N – Neřešeno. 0 bodů

Tuto oblast z různých důvodů neřešíme.

0 – Nedostatek důkazů. 0 bodů

Nemáme dostatek doložitelných důkazů. Výsledky jsme nezjišťovali.

1 – Začátek. 1-20 bodů

Této oblasti začínáme věnovat pozornost. Máme důkazy týkající se plánování/hledání způsobů, jak dané začlenit do chodu školy.

2 – Určitý pokrok. 21-50 bodů

Existují důkazy, že se v dané oblasti již něco pozitivního děje. Oblast dobře řešíme v několika dílčích směrech. Příležitostně provádíme přezkoumávání, zjišťujeme zpětnou vazbu týkající se proběhlých procesů v dané oblasti.

3 – Podstatný pokrok. 51-80 bodů

Máme důkazy, že tuto oblast řešíme systematicky, téměř v celém rozsahu. V mnoha směrech dosahujeme dobrých výstupů a výsledků. Pravidelně provádíme přezkoumávání, které slouží jako podklad k dalšímu zlepšování. Příležitostně provádíme porovnání s jinými školami a začleňujeme dobré nápady do vlastní praxe.

4 – Dosaženo. 81-100 bodů

Oblast řešíme systematicky a prakticky v celém rozsahu. Dosahujeme výborných výstupů a výsledků v mnoha směrech. Na základě rutinně prováděného přezkoumávání a porovnávání s ostatními školami už nemůžeme předpokládat podstatné zlepšování. Ve srovnání s ostatními můžeme působit jako vzorový příklad přístupu k dané oblasti.

2. Hodnocení výsledků

Tyto škály jsou určeny pro zhodnocení zejména oblasti 4 Výsledky vzdělávání žáků, ale i vybraných kritérií v rámci oblasti 1. Hodnotí dosažené výsledky a jejich časové trendy.

Škála 1

0 - Výsledky nejsou zjišťovány.

1 - Výsledky jsou podprůměrné v mnoha směrech.

2 - V několika málo směrech jsou výsledky dobré/vynikající, v ostatních podprůměrné.

3 - Výsledky jsou v mnoha směrech dobré.

4 - Výsledky jsou v mnoha směrech vynikající.

Škála 2

N – Výsledky nejsou zjišťovány.

-1 – Hodnoty se v čase zhoršují.

0 – Hodnoty jsou v čase stabilní.

1 – Hodnoty se v čase mírně zlepšují.

2 – Hodnoty se v čase výrazně zlepšují.